

לעילוי נשמת
שלום בן משה

התנ"ך עם מפרשים, מסודרים ומנוקדים

The Tanach with commentaries, Organized and Vowelized

תהילים פרק ב'

ד יושב בשמים ישחק אדני ילעג-למו:

מצודת ציון: למו - להם, רוצה לומר: עליהם.

מצודת דוד: יושב בשמים ישחק וגו' - כאומר: הלא ה' יושב הוא בשמים ממעל, ואפילו חלש למעלה לגיבור יחשב, ומכל שכן גיבור למעלה, ואם כן הלא ישחק על עצתם וילעג עליהם, וכפל הדבר במילות שונות.

ה אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו:

מצודת ציון: אלימו - אליהם. יבהלמו - מלשון בהלה.

מצודת דוד: אז - כאשר ימתיקו הסוד והעצה היעוצה, ידבר וכו'.

ו ואני נסקתי מלכי על-ציון הר-קדשי:

מצודת ציון: ואני - הוי"ו במקום אבל, כמו (בראשית מ"ב י) "ועבדיך באו לשבר אוכל". נסקתי - ענינו ממשלה, כמו (יהושע י"ג כא) "נסיכי סיחון".

מצודת דוד: ואני נסקתי מלכי וגו' - וכה יאמר: אבל אני הוא אשר המשלתי אותו למלך, ואיך אם כן תוכלו לו לעמוד למולי, וכאומר: נראה דבר מי יקום - שלכם או שלי.

ז אספרה אל תק יהנה אמר אלי בני אמה
אני היום ילדתיך:

מצודת ציון: אל חוק - את חוק, וכן (שופטים ז' כה) "יירדפו אל מדגן". חוק - מלשון חקיקה וכתובה.

מצודת דוד: אספרה אל חוק וגו' - אמר דוד: אספר את הדבר החקוק בספר, שה' אמר אלי בני אתה, כמו שנאמר (שמות ד' כב) "בני בכורי ישראל", והמלך יחשב ככל העם. אני היום ילדתיך -

תהילים פרק ב'

א למה רגשו גוים ולאמים יהגו-ריק:

מצודת ציון: רגשו - ענינו קיבוץ והמון רב, וכן (תהילים ס"ד ג) "מרגשת פועלי און". ולאומים - האומות, כמו (בראשית כ"ה כג) "ולאום מלאום יאמץ". יהגו - ידברו. ריק - דבר שאין בו ממש.

מצודת דוד: למה רגשו גוים וגו' - רוצה לומר: למה להם זאת להתקבץ ולדבר דברי ריק - לא לעזר ולא להועיל.

ב יתיצבו | מלכי-ארץ ורוזנים נוסדו-יחד
על-יהנה ועל-משיחו:

מצודת ציון: ורוזנים - שרים. נוסדו - ענינו עצה, כמו (תהילים נ"ה טו) "נמתיק סוד", על שם שהעצה נעשה בסוד לבל יגולה, או לפי שהעצה להמעשה הוא כהיסוד לבנין.

מצודת דוד: יתיצבו - מוסב על "למה" האמור במקרא שלפניו, לומר: למה יתיצבו המלכים והשרים בעצה אחת על ה' ועל משיחו.

ג ננתקה את-מוסרותימו ונשליכה ממנו
עבותימו:

מצודת ציון: ננתקה - ענינו העתק ממקומו, כמו (ירמיה ה' ה) "נתקו מוסרות". מוסרותימו - הם קשורי רצועי העול. עבותימו - חבלים עבות בת שלשה יתרים.

מצודת דוד: ננתקה את מוסרותימו - וכה יאמרו בעצתם: נעתק מאתנו את מוסרי עולו לבל נעבוד אותו, ואחז במשל לדבר בלשון הנופל בשור המושך בעול. ונשליכה ממנו עבותימו - הוא כפל ענין במילות שונות לתפארת המליצה ולחוזק הדבר.

תהילים פרק ב'

רוצה לומר: חביב אתה בעיני כבן לאב ביום הולדו.

ח שאל ממני ואתנה גוים נחלתך ואחזתך אפסי-ארץ:

מצודת ציון: אפסי - קצות, כי בקצה הארץ כאילו אפס וכלה.

מצודת דוד: שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וגוי - לזאת שאל ממני ואתן שאלתך.

ט תרעם בשבט ברזל פכלי יוצר תנפצם:

מצודת ציון: תרעם - תשברם, כמו (קהלת א' יד) "וירעות רוח". יוצר - אומן חרס. תנפצם - ענינו הפיזור עם השבר וריצוץ, וכן (שופטים ז' ט) "וַיִּפְּצוּן הַפְּדִים".

מצודת דוד: תרעם בשבט ברזל - תשבר אותם, כמו המשבר מה בשבט ברזל.

י ועתה מלכים השכילו הוסיפו שפטי ארץ:

מצודת דוד: ועתה מלכים השכילו וגוי - הואיל והוא מובטח מה' על כל זה, השכילו וקבלו מוסר ואל תדברו כזאת.

יא עבדו את־יהוה ביראה וגילו ברעדה:

מצודת ציון: ברעדה - בפחד ורתת.

מצודת דוד: עבדו את ה' ביראה - לקבל עול מלכותו. וגילו ברעדה - אז תשמחו בעת בוא רעה על המורדים, כי לא עליכם תהיה הרעה.

יב נשקו־בר פן־יאנה | ותאבדו דרך פי יבער כמעט אפו אשרי כל־חוסי בו:

מצודת ציון: נשקו - מלשון תשוקה וחדדה. בר - מלשון ברור ונקי. יאנה - מלשון אף, וכן (ישעיה י"ב א) "פי אַנְפֹּת ב".

מצודת דוד: נשקו בר - חמדו בר לבב לקבל מלכותו בתם לבב, לא ברמיה. פן יאנה - כי פן יחרה אף ה' בכם. ותאבדו דרך - רוצה לומר: תהיו תועים מבלי דעת דרך אנה תפנו. פי יבער כמעט אפו - כאשר יבער אפו אף בשיעור מעט, אז תאבדו דרך. אשרי כל חוסי בו - זהו תהילות החוסים בה', על כי מלבם השכילו לדעת אומץ כח ה' ועוצם זרועו, ולזה חסו בו.

תהילים
פרק ב'

א לַמָּה רָגַשׁוּ גוֹיִם וְלְאֻמִּים יִהְיוּ-רִיק:
 ב וַתִּיבְצְבוּ | מַלְכֵי-אֶרֶץ וְרוֹזְנִים בְּוַסְדוֹ-יַחַד
 עַל-יְהוָה וְעַל-מְשִׁיחֹו:
 ג בַּנְּתִיקָה אֶת-מוֹסְרוֹתֵימוֹ וּבַשְּׁלִיכָה מִמֶּנּוּ
 עֲבַתֵּימוֹ:
 ד יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק אֲדוֹנֵי יַלְעָגֵי-לְמוֹ:
 ה אִזּו יִדְבַר אֱלִימוֹ בְּאָפוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יִבְהַלְמוֹ:
 ו וְאֲנִי נֹסַכְתִּי מִלְכֵי עַל-צִיּוֹן הַר-קְדוֹשִׁי:
 ז אֲסַפְּרָה אֶל חֵק יְהוָה אֲמַר אֵלַי בְּנֵי אֲמֹתָי
 אֲנִי הַיּוֹם יִלְדַתִּיךָ:
 ח שֶׁאֵל מִמֶּנִּי וְאֲתַנְּה גוֹיִם בַּחֲלַתְךָ וְאֲחַזְתִּיךָ
 אֶפְסֵי-אֶרֶץ:
 ט תִּרְעַם בַּשֹּׁבֵט בְּרֹגְלֵ כַּכְלֵי יוֹצֵר תִּנְפְּצָם:
 י וְעַתָּה מְלָכִים הַשְּׁכִילוּ הַקּוֹסְרוֹ שִׁפְטֵי אֶרֶץ:
 יא עֲבָדוּ אֶת-יְהוָה בִּירְאָה וְגִילוּ בִרְעָדָה:
 יב וַשְׁקוּ-בַר פִּי-יֵאָנֶה | וְתֹאבְדוּ זָרָךְ כִּי-
 יִבְעַר כַּמְעַט אָפוֹ אֲשֶׁרֵי כָל-תּוֹסֵי בּוֹ:
 ●●●

תהילים
פרק ב'

א לַמָּה רָגַשׁוּ גוֹיִם וְלְאֻמִּים יִהְיוּ-רִיק:
 ב וַתִּיבְצְבוּ | מַלְכֵי-אֶרֶץ וְרוֹזְנִים בְּוַסְדוֹ-יַחַד
 עַל-יְהוָה וְעַל-מְשִׁיחֹו:
 ג בַּנְּתִיקָה אֶת-מוֹסְרוֹתֵימוֹ וּבַשְּׁלִיכָה מִמֶּנּוּ
 עֲבַתֵּימוֹ:
 ד יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק אֲדוֹנֵי יַלְעָגֵי-לְמוֹ:
 ה אִזּו יִדְבַר אֱלִימוֹ בְּאָפוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יִבְהַלְמוֹ:
 ו וְאֲנִי נֹסַכְתִּי מִלְכֵי עַל-צִיּוֹן הַר-קְדוֹשִׁי:
 ז אֲסַפְּרָה אֶל חֵק יְהוָה אֲמַר אֵלַי בְּנֵי אֲמֹתָי
 אֲנִי הַיּוֹם יִלְדַתִּיךָ:
 ח שֶׁאֵל מִמֶּנִּי וְאֲתַנְּה גוֹיִם בַּחֲלַתְךָ וְאֲחַזְתִּיךָ
 אֶפְסֵי-אֶרֶץ:
 ט תִּרְעַם בַּשֹּׁבֵט בְּרֹגְלֵ כַּכְלֵי יוֹצֵר תִּנְפְּצָם:
 י וְעַתָּה מְלָכִים הַשְּׁכִילוּ הַקּוֹסְרוֹ שִׁפְטֵי אֶרֶץ:
 יא עֲבָדוּ אֶת-יְהוָה בִּירְאָה וְגִילוּ בִרְעָדָה:
 יב וַשְׁקוּ-בַר פִּי-יֵאָנֶה | וְתֹאבְדוּ זָרָךְ כִּי-
 יִבְעַר כַּמְעַט אָפוֹ אֲשֶׁרֵי כָל-תּוֹסֵי בּוֹ:
 ●●●